

Till: Klimat- och näringsdepartementet

KN2025/02178

Remissvar över Miljömålsberedningens betänkande Sveriges nationella klimatmål – uppdaterat etappmål till 2030

Västsvenska Handelskammaren tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på Miljömålsberedningens betänkande.

Sammanfattning: Tydliga riktlinjer och hög ambition välkomnas

Handelskammaren välkomnar Miljömålsberedningens förslag att det nationella klimatmålet för 2030 ligger fast och att ambitionsnivån bibehålls. Vi uppskattar att det finns en uttalad politisk samstämmighet i ärendet.

Utredningens ambition att justera de nationella klimatmålen till 2030 för att bättre harmoniera med EU:s klimatramverk är i grunden positiv. En tydligare koppling mellan svenska och europeiska mål stärker legitimiteten och skapar förutsägbarhet för företag på en internationell marknad. Samtidigt är det viktigt att denna harmonisering inte uppfattas som en ambitionssänkning, utan som en anpassning till ett skärpt EU-regelverk.

För näringslivet är stabilitet och långsiktighet i politiken avgörande, snarare än återkommande justeringar av målformuleringar. Institutioner som Klimatpolitiska rådet spelar här en central roll och bör ges ett starkt och reellt genomslag.

För att klimatmålen ska få verklig effekt krävs ett tydligare fokus på genomförande. Långsiktiga och teknikneutrala styrmedel, effektiva tillståndprocesser samt en strukturerad dialog mellan stat och näringsliv är avgörande. Klimatomställningen kräver, i likhet med andra strategiskt viktiga områden, breda och långsiktiga politiska överenskommelser som skapar stabila spelregler över tid.

Västsvenska Handelskammaren tillstyrker i huvudsak de föreslagna författningsändringarna i klimatlagen och instruktionen för Klimatpolitiska rådet, under förutsättning att dessa bidrar till ökad transparens, långsiktighet och fokus på genomförande.

Enighet har betydelse för investeringar

Att de nationella klimatmålen har landat i en bred överenskommelse är positivt. I en tid när klimatpolitiken alltför ofta präglats av ryckighet är samsyn i sig ett värde. För näringslivet är målen inte bara siffror på ett papper, utan en politisk riktlinje om

samhällets kommande utveckling. Återkommande undersökningar från handelskamarhåll visar att företagens efterfrågan är tydlig: långsiktighet, planerbarhet och trovärdighet är minst lika viktiga som ambitionsnivån i målen. Utan långsiktigt hållbara och konsekventa politiska beslut blir även mindre ambitiösa mål svåra att omsätta i faktiska investeringar. Samtidigt är det viktigt att understryka att långsiktighet inte får förväxlas med passivitet. Stabila politiska ramar måste kombineras med tydligt tempo i genomförandet.

Företagen har i klimatomställningen klivit fram och rör sig i många fall betydligt snabbare än politiken. Nästan hälften av de största bolagen i Sverige har redan klimatmål i linje med Parisavtalet och en klar majoritet arbetar aktivt med energieffektivisering. Klimatomställningen är alltså inte något som ska påbörjas, utan den pågår redan. Det som bromsar är snarare byråkratisk tröghet, utdragna tillståndprocesser och otydliga spelregler och för få incitament för att bidra till en snabb övergång till mer hållbara lösningar.

Historiskt har Sverige varit framgångsrikt just för att staten och näringslivet har arbetat tillsammans, från vattenkraften och elnätets utbyggnad till 1990-talets energi- och klimatpolitik. Med de uppdaterade etappmålen hoppas vi att målsättningen och processen framåt blir tydlig och förutsägbar.

Bedömning av förslaget om uppdaterade klimatmål

Utredningens ambition att justera de nationella etappmålen till 2030 för att bättre harmoniera med EU:s klimatråmverk är i grunden positivt. Samtidigt är det viktigt att klargöra att denna harmonisering inte bör tolkas som en ambitionssänkning, utan som en anpassning till ett i dag betydligt skärpt europeiskt regelverk. Harmonisering bör dock kombineras med en tydlig nationell ambitionsnivå, så att Sverige även framgent kan upprätthålla höga klimatmål oavsett hur EU:s styrning utvecklas över tid.

Samtidigt är det avgörande att målstrukturen upplevs som stabil över tid. För näringslivet är det inte främst justeringar av målformuleringar som avgör investeringsviljan, utan huruvida politiken uppfattas som konsekvent, trovärdig och långsiktigt förankrad över mandatperioder. Här spelar institutioner som Klimatpolitiska rådet en central roll. Rådets oberoende och långsiktiga perspektiv är avgörande för tilliten till klimatpolitiken, och det är viktigt att dess roll i uppföljning och utvärdering inte försvagas utan ges reellt genomslag.

Bedömning av författningsförslagen

Västsvenska Handelskammaren tillstyrker i huvudsak Miljömålsberedningens förslag till författningsändringar i klimatlagen (2017:720) och förordningen (2017:1268) med instruktion för Klimatpolitiska rådet.

Ändringar i klimatlagen (2017:720)

Vi tillstyrker förslaget att förtydliga kraven på regeringens klimatredovisning och den klimatpolitiska handlingsplanen. De föreslagna ändringarna i 4 och 5 §§ bidrar till en mer strukturerad och transparent uppföljning av klimatpolitiken, särskilt genom tydligare kopplingar mellan utsläppsutveckling, etappmål, målbana och kompletterande åtgärder.

En mer heltäckande redovisning av såväl vidtagna som planerade åtgärder, deras förväntade effekter och deras påverkan på möjligheten att nå nationella och globala klimatmål stärker förutsägbarheten i politiken. Det är positivt ur ett näringslivsperspektiv, där tydlighet i mål, uppföljning och ansvarsfördelning är avgörande för investeringsbeslut och långsiktig planering. Särskilt välkomnas att handlingsplanen ges ett tydligare fokus på genomförande och samlade effekter över olika politikområden.

Ändringar i förordningen om instruktion för Klimatpolitiska rådet (2017:1268)

Vi tillstyrker i huvudsak förslagen om förändringar i processen för utnämning av ledamöter till Klimatpolitiska rådet, inklusive inrättandet av en valberedning. En tydlig och transparent nomineringsprocess kan bidra till att säkerställa hög vetenskaplig kompetens, bred ämnesmässig representation och kontinuitet i rådets arbete.

Samtidigt vill vi understryka vikten av att Klimatpolitiska rådets oberoende och långsiktiga perspektiv fullt ut värnas. Rådets roll som oberoende granskare av regeringens samlade klimatpolitik är central för klimatpolitikens trovärdighet och för tilliten hos näringsliv och samhälle i stort. Det är därför avgörande att förändringar i styrning och sammansättning inte riskerar att försvaga rådets integritet, genomslag eller upplevda självständighet.

Sammantaget bedömer Västsvenska Handelskammaren att de föreslagna författningsändringarna kan bidra till en mer robust, transparent och långsiktigt hållbar klimatpolitisk styrning, förutsatt att de följs av ett tydligt politiskt ansvarstagande för genomförande och faktiska utsläppsminskningar i Sverige.

Näringslivets roll i omställningen

Samtidigt som målarbetet pågår finns en växande frustration i näringslivet. Företagen har i många fall klivit fram snabbare än politiken. Nästan hälften av de största bolagen i Sverige har redan klimatmål i linje med Parisavtalet och en klar majoritet arbetar aktivt med energieffektivisering och minskade utsläpp.

Transporter och resor utgör ett särskilt viktigt område i omställningen, inte minst eftersom sektorn står för en betydande del av utsläppen och samtidigt är avgörande för företagens konkurrenskraft och människors vardag. Här är gapet mellan mål och faktisk utveckling tydligt, och behovet av politiskt ledarskap särskilt stort.

Sverige har en fordonsindustri med två tillverkare av tunga lastbilar och arbetsmaskiner samt en stor personbilstillverkare som driver på omställningen av transporter. Dessa aktörer behöver stabila målsättningar att arbeta mot.

För näringslivet handlar omställningen av transporter inte om att viljan saknas, utan om tillgången till rätt förutsättningar. Elektrifiering, fossilfria drivmedel, effektiva transporter och minskat reseberoende kräver investeringar i infrastruktur, stabila styrmedel och långsiktiga spelregler. Otydlighet kring styrmedel, snabba förändringar och avsaknad av helhetsperspektiv riskerar att bromsa omställningen, även där tekniken och ambitionen redan finns.

Mot denna bakgrund är det positivt att utredningen lyfter behovet av kompletterande mål eller indikatorer för transportsektorn. Samtidigt är det avgörande att dessa följs av konkreta åtgärder som möjliggör faktiska utsläppsminskningar i Sverige.

Kompletterande åtgärder kan inte ersätta nödvändiga reformer inom transport- och reseområdet, utan bör ses som ett komplement i ett system där huvudfokus ligger på minskade utsläpp genom effektivare, fossilfria och konkurrenskraftiga transporter.

Från mål till genomförande

Utredningen fokuserar på målstruktur och uppföljning, men för att klimatmålen ska få faktisk effekt krävs att de följs av ett genomförande som möjliggör investeringar i praktiken. Här efterfrågar näringslivet:

- långsiktiga och teknikneutrala styrmedel,
- effektiva och rättssäkra tillståndprocesser,
- tidiga och tydliga signaler om framtida regelverk,
- samt en fortsatt och strukturerad dialog mellan stat och näringsliv kring genomförandet.

Diskussionen om kompletterande åtgärder är i detta sammanhang viktig. Sådana åtgärder kan spela en roll för att hantera målkonflikter och osäkerhet, men de behöver omges av tydliga ramar, transparens och krav på uppföljning. Annars finns en risk att kompletterande åtgärder används som ersättning för nödvändiga inhemska utsläppsminskningar snarare än som ett komplement. Samtidigt bör huvudambitionen vara att nå klimatmålen genom faktiska utsläppsminskningar i Sverige, med kompletterande åtgärder som undantag snarare än regel.

Avslutande synpunkter

Klimatmålen som presenterades i november har potential att utgöra en startpunkt för ett mer långsiktigt och samlat omställningsarbete. För att denna potential ska tas till vara krävs dock ett tydligt politiskt fokus på genomförande.

Näringslivet, Klimatpolitiska rådet och flera myndigheter har under lång tid pekat på behovet av att komplettera mål och utredningar med konkret handling. Det handlar om att kombinera tydliga incitament och krav med effektiva processer som gör det möjligt att ställa om i praktiken.

Klimatomställningen är en samhällsutmaning som kräver bred samverkan. På samma sätt som inom andra strategiskt viktiga områden, såsom försvarspolitik, finns ett behov av långsiktiga och partiöverskridande politiska överenskommelser som skapar stabila spelregler över tid. Med rätt politiska förutsättningar står näringslivet redo att bidra till att Sverige når sina klimatmål och samtidigt stärker konkurrenskraft och samhällsutveckling.

De föreslagna förstärkningarna av klimatlagens uppföljning och Klimatpolitiska rådets roll kan här spela en viktig funktion, förutsatt att de används för att stärka genomförande och ansvarstagande.

Kontaktpersoner:

Anders Wagner

Näringspolitiskexpert

anders.wagner@vastsvenskahandelskammaren.se

Camilla Kinnear

Ansvarig Klimat och hållbarhet

camilla.kinnear@vastsvenskahandelskammaren.se